Rok VI. Nr 263

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski“ wraz z dodatkami „Rolnik“, „Anioł Stróż“, „Ognisko Domowe“ i „Dodatkiem niedzielnym“. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł — z odnoszeniem 2.30 zł — w agencjach po za Chojnicami 2.30 zł — z odnoszeniem 2.45 zł — przez pocztę 2.54 zł — w ekspedycji kwartalnie 6,60 zł., przez pocztę już z odnoszeniem 7,62 zł — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strejków itp. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice. Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski“. Skryt. poczt. 33

Chojnice, niedziela 14 listopada 1926r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza petyt. lub jego miejsce 15 gr, na 3-ej stronie 6 łam. 25 gr, na 2-ej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w guld. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

— Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

W czyje ręce?

(Na marginesie wychowania młodzieży pozaszkolnej)

Co się stało? Wszyscy ustawicznie narzekamy na młodzież. Kronika pism codziennych przynosi co dnia smutne opisy wykroczeń młodzieży. — W czyje ręce oddaliśmy młodzież, skoro tak się dzieje? — W niczyje.

Nie zabolała nas o to głowa, ni serce zabiło niepokojem, co się dzieje z młodymi, skoro przekroczą próg domu rodzinnego, warsztatu, kopalni, fabryki, przedsiębiorstwa? Młodzież poszła sama, gdzie poniosły oczy, dokąd zaprowadzili rówieśnicy i koledzy, nieuświadomieni dróg ni celów. We wielu wypadkach jakieś obce ręce wyciągnęły się po młodzież i do młodzieży. Bo młodzież, jej dusze i ciała sięga socjalizm i komunizm. Do młodzieży niby po przyjacielsku wyciągają ręce zwolennicy wywrotu, uwodziciele i obietnicami bez kresu i miary pozyskają ją.

Tymczasem młodzież Kresów Zachodnich powołana jest do pełnienia straży na pograniczu Rzeczypospolitej Polskiej, powołana jest do spełnienia wielkiej i świętej misji krzewienia kultury zachodu

A jako straż na najważniejszych posterunkach musi stawić czoło odwiecznemu wrogowi, co nigdy nie usypia, nie spoczywa, nie ustaje w zamysłach i planach odwetu.

Jest czego bronić, gdyż wróg mądry, podstępny doskonale znając nasze wady narodowe, liczy na nasze uśpienie na brak czujności, na naszą gnuśność, niezaradność, i gdyby można jawnie ostrzem miecza oddzielić nas od Polski, a że jeszcze trzeba działać skrycie gotów pazurem czy zębem szarpnąwszy, zagarnąć co się da, a choćby przez cudze ręce zatruwać wiarę w Polskę i jej przyszłość, znieprawiać warstwy pracujące a wśród nich przedewszystkiem młodzież.

Młodzież Kresów Zachodnich ma do spełnienia misję wobec 3—4 miljonów młodzieży już nieszkolnej, ale zarobkującej z całej Polski, ma reprezentować najlepszy żywioł wśród młodzieży kulturalnej, do której wysokiego poziomu z czasem dostosowywać się będzie młodzież z Kresów Wschodnich, z zapadłych zakątków i ustroni.

Młodzież Kresów Zachodnich musi być żywiołem najświatlejszym, najstyczniejszym, najbardziej uobywatelnionym, bo oczy całej Polski są na nią zwrócone.

Czy wiedzą coś o tem starsi obywatele Pomorza. Gdzy liczą się z tym faktem, że z tytułu zamieszkania najkulturalniejszych, najbardziej postępowo uprzemysłowionych części kraju do całości, moralnie zobowiązani są wnosić element najlepszy? Czy obywatelstwo z nakazu sumienia i z poczuciem słusznej dumy pracuje nad tem, aby piętno kultury i wyższej cywilizacji nietylko utrzymać, ale ugruntować, o ile możności pogłębić, a przedewszystkiem ów szlachetny (twórczy) pędku doskonaleniu się na wszystkich polach pracy przekazać młodzieży. W czyjeż ręce oddano młodzież pozaszkolną? W niczyje.

Młodzież sama bezkrytycznie wybiera to, co jej dogadza. Ci, którzy jako dzieci nieletnie bohatersko brali udział w powstaniach, dzisiaj zaledwie dosięgnąwszy pełnoletności, często mnożą zastępy ludzi niemoralnych, niepewnych, a niekiedy zasilają kadry obozów wrogich katolicyzmowi i polskości i przez to przekreślają swe zasługi, bo przeciwstawiają się najświętszym ideałom, o które walczyli przed kilku laty.

Prawda, szczególnie ziemie zachodnie w ostatnich latach przechodziły trudne okresy. Prawda, że zdobycze wolności przysłoniła nam niedola skarbowa, niedomagania i bolączki gospodarcze dokuczały nam do żywego, ale mimo wszystkiego obywatelstwo ziem zachodnich, wypróbowane w bojach nie straciło ducha. Ale starsze obywatelstwo przeoczyło fakt, że o duszę młodzieży toczy się zacięta walka. Mało kto pomyślał o odporze, o obronie skutecznej akcji, przeciwdziałającej zepsuciu. Z przerażeniem spostrzeżono, że młodzież deprawuje się, dziczeje. Żywioły narodowe uświadomiły sobie, że czas odnowić ducha narodowego w całem społeczeństwie, a także w młodzieży. Zorjentowano się wreszcie, że dzieło rozkładu duszy polskiej dokonują nieswojskie, ciemne moce. Nie widzimy wprawdzie tych mocy, lecz skutki ich działania są widoczne. Zbudźmy się z ospałości i gnuśności. Jeżeli dzieło wychowania i oświecenia przechodzi nasze siły, oddajmy ją w ręce pewne, co nie wykopią dla nas grobu.

Więc w czyje ręce oddamy tę młódź, ten nasz skarb?

Z całem zaufaniem oddać ją możemy organizacji Stowarzyszeń Młodzieży, co w Polsce całej rozwija już swoją błogosławioną działalność. Mało nam jeszcze jest znany Katolicki Związek Młodzieży Polskiej w Wąbrzeźnie. Związek nie reklamował swojej jednoletniej uczciwej pracy, dokonywanej w ciszy do tej pory.

Dziś, kiedy Związek skupia już 190 Stowarzyszeń, z poważną liczbą 9000 członków, ogłasza swoje istnienie, w Swięto Młodzieży z pokaźnym dorobkiem staje przed starszem społeczeństwem, mówiąc o sobie: Jestem.

Jestem, rozwijam działalność jawną, pod naczelnem hasłem Bóg i Ojczyzna. Jestem, aby katolickiej Polsce wychować dzielnych Polaków Katolików. Jestem aby współpracą moją zachować Polskę dla Polaków wielką i szczęśliwą.

Jestem, aby ułożyć rodzicom, pracodawcom. społeczeństwu, bo przygarnąwszy młodzież ciepłem sercem i dłonią, dając jej oświatę i wychowanie jak najwszechstronniej pojęte, daję gwarancję, że młodzież z Kresów Zachodnich, to przyszli najlepsi pracownicy, to luminarze cnót społecznych. Siedzibą Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej i Sekretarjatu jest Wąbrzeźno. skąd na całe Pomorze promienieje idea Stowarzyszeń. Do wiadomości publicznej podajemy też skład Rady Związkowej i Zarzadu Związku. Osoby niżej wymienione kochają młodzież całem sercem, dla niej gotowe są do ofiar i poświęceń, a co najważniejsze, daje rękojmię, że organizacja Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej nie jest i nie będzie antykatolicką ani antypaństwową.

Rada Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej
na Diecezję Chełmińską.

Prezes, J. E. Ks. Biskup Okoniewski, Wiceprezes Ks. Dziekan Dembek, Grudziądz, Sekretarka, p. Rozalja Narlochówna, Wiele naucz. Komisja Rewizyjna: Ksz prob. i Patron S M. P. Z. Fittkau—Puck, p. burmistr. i wicepatron S. M. P. Szwarc, Wąbrzeźno, ks. wik. i Patron S. M. P. Dahlmann, Grudziądz jako zastępca.

W wielkie święto Młodzieży.

W dniu 13 listopada obchodzi Kościół święto św. Stanisława Kostki.

Od 200 lat katolicy całego świata oddają cześć naszemu rodakowi, synowi polskiego rodu Kostków, św. Stanisławowi, w szczególności czcząc go jako patrona swego dorastającego pokolenia, swej młodzieży. W bieżącym roku właśnie przypada 200 letni jubileusz kanonizacji, razem z drugim aniołem w ludzkim ciele — św. Alojzym Gonzagą.

Jubileusz ten Ojciec św. uznał za wydarzenie dla całego chrześcijaństwa tak ważne, że wydał osobną encyklikę, w których tych 2 ch świętych młodzieniaszków ponownie stawia za wzór i daje za patronów młodzieży dziszejszej.

Ojciec św. uczynił to, choć wie, że czasy dzisiejsze pod niejednym względem są inne i odmienne od tych czasów, w których żyli obaj ci święci młodzieńcy. Ojciec Święty wie także o tem, że dzisiaj liczne szeregi młodzieży w ćwiczeniach cielesnych i wszelkiego rodzaju sportach upatrują wymarzony cel swoich pragnień.

To też święto św. Stanisława Kostki ustanowiono jako święto Młodzieży. Obchodząc je pamiętajmy szczególnie o naszej młodzieży i popierajmy wzniosłe zamiary tych, którzy się podjęli zorganizowania tej młodzieży, by ją wychować na dzielnych obywateli kraju i dobrych katolików.

W związku z tą sprawą podajemy powyżej artykuł.

O życiu i czynach wielkiego Świętego pisaliśmy już z okazji sprowadzenia jego zwłók do Warszawy.

Czy rekonstrukcja w reorganizacji?

Dekret ua widowni! — Protesty — 11 listopada w Warszawie. — Zalew żydowski. Trochę światła na plany niemieckie. — Przyjaźń Włochów dla Wołochów (Rumunów). Garibaldi. — Drobne wiadomości.

Czy zmiany w rządzie? Ag. Wschodnia podaje co następuje „Rzeczypospolita“ donosi, iż rząd Piłsudskiego ulec ma poważnej rekonstrukcji. Według dotychczasowych informacyj, rekonstrukcja objęłaby stanowiska oświaty, sprawiedliwości i spraw wewn.

Niefortunny twórca też idzie? W kołach zbliżonych do rządu kolportowana jest pogłoska, iż w najbliższym czasie ustąpić ma ze swego stanowiska szef gabinetu prezesa Rady Ministrów p. Grzybowski, uważany za twórcę kagańcowego dekretu prasowego.

Czy dekret już działa? Z polecenia Komisarjatu Rządu w Warszawie została w dniu dzisiejszym skonfiskowana „Rzeczpospolita“ za feljeton p. Mostowicza, omawiający wczoraj wykład wice premjera Bartla zamieszczony w „Epoce“ na temat ostatniego dekretu o karach za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości. Charakterystycznam jest, iż p. Mostowicz po raz pierwszy podpisał feljeton swojem nazwiskiem, albowiem dotychczas używał stale w swych feljetonach kryptonimu „Most“. Skonfiskowano również w dniu dzisiejszym czasopismo p. t. „Przedwiośnie“.

Protesty. W dalszym ciągu przeciw dekretowi wnieśli protesty dziennikarze lwowscy oraz syndykaty dziennikarskie w Łodzi, w Poznaniu i syndykat pomorski. Mówią też o tem, że posłowie nie zadowolą się wyłącznie unieważnieniem dekretu przez nie podanie go przez rząd do zatwierdzenia sejmu. Istnieje bowiem projekt cofnięcia pełnomocnictwa udzielonego w tym względzie rządowi (niestety!) (Bardzo słusznie gdyż inaczej mógłby rząd wydać nowy dekret może jeszcze gorszy).

W dniu 11 list odbyły się w Warszawie różne uroczystości jak nabożeństwa, rewje wojsk, akademje i rauty. Wieczcrem premjer Piłsudski wygłosił przemówienie przez radjo. Mowy tej scharakteryzować czyli objaśnić ze względu na dekret kagańcowy nie możemy.

Znowu fala żydowska bije w Polskę. W ostatnim czasie zwrócił uwagę masowy powrót z Palestyny do Polski. Chcą wracać również i ci, co wyrzekli się obywatelstwa polskiego. Ponieważ polskie władze konsularne odmawiają w tych wypadkach wiz, działacze żydowszy rozpoczynają w rządzie starania, celem ułatwienia powrotu obecnym obywatelom palestyńskim.

——

Jak Niemcy pojmują przyjaźń i ugodę. Jak donosi „Echo de Paris“ Briand składając na posiedzeniu rady ministrów wyjaśnienia w sprawie uchybień Niemiec w zakresie rozbrojenia, zwrócił uwagę na następujący fakt. Na początku października r. b. na radzie ministrów została przedstawiona broszura niemiecka p. t. „Wyszkolenie żołnierzy armji Rzeszy, Reichsheer“, zawierająca m. in. następujące zdanie: „Żołnierz niemiecki nie może zapominać, iż najwyższym celem armji niemieckiej jest odzyskanie utraconych prowincji i kolonji“. Broszura ta wydana była w r. 1926, a więc już po konferencji lokarneńskiej.

W związku z wydaniem tej broszury poczyniono w Berlinie odpowiednie kroki. Rząd Rzeszy odpowiedział, iż nie miał jeszcze czasu zastosować wszystkich swoich zarządzeń do polityki lokarneńskiej, że wzmiankowana broszura dotyczyła Reichsheer (pojęcia abstrakcyjne), a nie Reichswehry i ze wreszcie nakład broszury zostanie zniszczony.

Jednak wbrew zapewnieniom rządu Rzeszy, broszora znajduje się wciąż jeszcze na półkach księgarskich w Berlinie.

Włosi gotowi pomódz Rumunji. Szef włoskiego sztabu generalnego Badoglio, który objeżdża obecnie Besarabję, wygłosił w Kiszyniewie toast, którego treść wywołała sensację. Powiedział on m. in.

„Bracia — jeżeli kiedy nastanie dla Rumunji chwila niebezpieczeństwa, stanie po waszej stronie marszałek Badoglio“.

Koła polityczne uważają przemówienie to za zapowiedź włosko-rumuńskiej konwencji wojskowej tem bardziej, iż słowa te ogłoszone zostały na terenie Besarabji.

Zle z Garibaldim. Garibaldi został skonfrontowany z trzema anarchistami włoskimi, których starał się wysłać jako emisarjuszy do Włoch. Przeczuwali oni jednak niebezpieczeństwo i nie zgodzili się na propozycję Garibaldiego. W czasie konfrontacji anarchiści usiłowali czynnie znieważyć Garibaldiego, oraz zagrozili mu, że poniesie śmierć skoro tylko zostanie wypuszczony na wolność.

Mili goście. Emigracyjne „Russkoje Wremja“ donosi, iż w sowieckich misjach na terenie Paryża pracuje i zajmuje się propagandą około 1 500 ludzi, z czego wielki procent przypada na G. P. U. (Głów. Polit. Urzędu) składające się z 3 sekcyj; operacyjnej wojskowej i emigracyjnej, przyczem w tej ostatniej znajduje się podsekcja do spraw dyskredytowania antybolszewickich przedstawicieli emigracji,

Toż samo pismo dodaje, iż największe płace istnieją w tej własnie sekcji, gdzie podrzędni współpracownicy otrzymują 350 dol. miesięcznie.

Ilość bomb, które znaleziono u separatystów katalońskich na granicy francusko hiszpańskiej wynosi 400. Mają one wielkość granatu recznego.

Zboże wciąż drożeje.

Jeden z organów „sanacji“, w artykuliku pod powyższym tytułem, donosi:

„Minister spraw wewnętrznych — w związku z wzrostem cen zboża — wystąpił do Komitetu Ekonomicznego Ministrów z wnioskiem wydania zakazu wywozu zboża zagranicę.

Jak się dowiadujemy, w najbliższej przyszłości zakaz wywozu zboża nie nastąpi, gdyż intensywna praca przy kopaniu ziemniaków oraz stan pogody, utrudniający rozbieranie stert, uniemożliwiają wywóz zboża na większą skalę.

Wobec tego wniosek min. spraw wewnętrznych stać się może aktualnym dopiero w drugiej połowie (?) b. m.“.

Zwyżka cła od importu manufaktury!

Z powodu nadmiernego importu zagranicznych towarów włókienniczych, a szczególnie towarów bawełnianych — co wpłynęło ujemnie nazbyt fabrykatów krajowych — istnieje zamiar podwyższenia cła od importu manufaktury.

Nowe filje Banku Polskiego.

Z dniem 15 bm. Bank Polski otwiera 10 dalszych zastępstw m i. w Działdowie i Krotoszynie, powierzając prowadzenie odnośnych agend miejscowym instytucjom finansowym.

Nie puszczać w obieg pożółkłych srebrnych monet!

Wszystkie urzędy państwowe otrzymały polecenie aby nie puszczać w obieg monet srebrnych pożółkłych lecz aby je wnosiły do kas skarbowych.

Podstawowe ceny zboża, zaliczane przy podatkach zbożem.

Minister przemysłu i handlu w porozumieniu z Min. Roln. i Dóbr Państwowych oraz Min. Przem. i Handlu o podstawowych cenach zboża miarodajnych przy przyjmowaniu ceny żyta i owsa dostarczonego na poczet zaległych należności podatkowych w okresie pierwszej połowy października wyznaczono na obszarze województwa.

	żyta	owsa
Pomorskiego	35.—	26,—
Poznańskiego	35,—	27,—
Śląskiego	37,25	31,—

Bank Polski płacił

dnia 12 listopada 1926 r.

Dolar	8,96 zł.
Funt szterling	43,59 zł.
100 guld. g.	172,93 złot.
100 rmk.	213,18 „
Franki szwajc.	173,15 „

Giełda zbożowa.

12 listopada 1926 r.

Żyto	100 kg.	38,50—39,50 zł
Pszenica	„ „	48,00—51,00 zł
Mąka żytnia 70 proc.	„ „	54,50—56,25 zł
„ „ 65 „	„ „	56,00—57,75 zł.
„ pszenna 65 proc.	„ „	72,00—75,00 zł.
Jęczmień		28,00—31,00 zł.
Jęczmień browar.	„ „	37,50—38,00 zł
Owies	„ „	31,50—34,00 zł
Ospa żyt.	„ „	27,50—28,50 zł.
Ospa pszenna	„ „	27 00 —28,50 zł.
Groch Wiktorja		85,00—95,00 zł.
Słoma żytna luźna	ctr.	1,75— 2,00 zł.
Słoma żytna prasowana	„	2,70— 2,95 zł.
Siano luźne	„	8,00— 9,00 zł.
Siano prasowane	„	10,00—11,00 zł.
Ziemiaki jadalne	„	8,00—8,20 zł.
„ fabryczne	„	6,50—6,60 zł.

Usposobienie: spokojne.

Ze sportu.

Gene Tunney i Jack Dempsey zawarli rzekomo wedle nadchodzących z Nowego Jorku wiadomości ze znanym impressario, Tex Rickardem, umowę, wedle której spotkać się mają w walce rewanżowej o mistrzostwo świata w Chicago latem 1927 r.

Muzyka.

Wyjazdy artystów polskich do Ameryki są coraz częstrze. Ostatnio wyjechali z Warszawy kompozytor, dyrygent i skrzypek, p. Włodzimierz Kenig i p. Rodziński, kapelmistrz opery warszawskiej. Wrócił natomiast z tournee p. Marceli Sowilski, tenor bohaterski zespołu warszawskiego.

25 lecie Filharmonji Warszawskiej. Dziś wieczór rozpoczną się uroczystości muzyczne, na które rząd polski zaprosił przedstawicieli świata muzycznego wszystkich kulturalnych państw, koncertem jubileuszowym Filharmonji warszawskiej.

Pierwsza ta uroczystość, ze względu na jej niezwykle podniosły charakter — obchód 25 cio lecia istnienia największej placówki symfonicznej polskiej — będzie nosiła piętno wielkiego święta muzyki polskiej.

RADJO.

Marsz weselny dla radjoamatora. Na usilną prośbę jednego z radjosłuchaczy British Broadcasting Company nadała przez radjo Marsz Weselny Mendelssohna z powodu ślubu, który odbywał się w pewnej wiosce. Nowożeńcom zależało bardzo na tem, aby marsz ten był odegrany na ich ślubie, a w najbliższej okolicy nie było nikogo, ktoby go umniał zagrać B. B. C. oświadczyło, że tylko w drodze specjalnego wyjątku zgodziło się na prośbę radjoamatora.

KRONIKA.

CHOJNICE, dnia 13 listopada 1926 r.

Dziś: Stanisław Kostka, w, Dydak, w.
13. 11. 26. Słońca wschód 7.19 zachód 16 9
Księżyca wschód 14.6 zachód 23.43

— **Bibljoteka tow. Czytelni Ludowych,** przy ul. gimnazjalnej (hotel p. Kaletty) otwarta codziennie od godz. 6—7 po poł. w niedzielę i święta od godz. 12—1 w południe.

— **Święto św. Stanisława Kostki.** Jutro w niedzielę dnia 14 bm. przypada święto św. Stanisława Kostki. W dniu tym złoży hołd swemu Patronowi cała młodzież polska urządzając w każdem mieście imiejscowościach uroczyste obchody na cześć Swiętego.

— **Porządek nabożeństw w farze.** Dziś, w sobotę, po poł. od 4 spowiedź dla młodzieży, 6.30 wieczorem nabożeństwo niemieckie, 7,30 polskie ku czci św. Stanisława Kostki.

Jutro, w niedzielę o 7,30 msza św. i generalna komunja św. dla młodzieży, 8,45 nabożeństwo niemieckie, 10 30 suma z polskim kazaniem, 12,15 msza św., 3 po południu nabożeństwo polskie ku czci św. Stanisława Kostki, o 5 niemieckie.

— **Uroczystości** ku czci św. Stanisława Kostki w farze zaczęły się wczoraj wieczorem o 7,30 kazaniem dla młodzieży pozaszkolnej i nabożeństwem przed wystawionym Najśw. Sakramentem. Tak samo godzinę przedtem po niemiecku W sobotę rano była o godz. 9 msza św.uroczysta z kazaniem dla młodzieży szkolnej. Dziatwa z obu szkół powszechnych miejskich i szkoły wydziałowej pod wodzą nauczycieli swoich nauczycielek wypełniła kościół szczelnie Dziś i jutro dalszy ciąg uroczystości (pod porządek nabożeństw). Jak się dowiadujemy, odbędzie się jeszcze z początkiem adwentu uroczysta akademja ku czci św. Młodzieniaszka z deklamacjami, żywemi obrazami itp.

— **Akademje ku czci św. Stanisława Kostki** urządziła Sodalicja Marjańska wczorajszego wieczoru. Udział publiczności był bardzo liczny. O przebiegu akademji doniesimy w przyszłym numerze Dziennika.

— **W młodzieży przyszłość nasza,** jak to słusznie podkreśla odezwa związku tow. Młodzieży Katolickiej, zamieszczona w wstępnym artykule naszym. Trzeba o tem pamiętać szczególnie tu na rubieży Polski i Pomorza. Pamiętajmy o tem szczególnie dziś w sobotę gdy tutejsze towarzystwo „Sokół“ urządza swe występy i popisy (o g. 8 wiecz. w hotelu Engla) jak już kilkakrotnie zaznaczyliśmy. Wymaga tego nasz obowiązek rodzicielski, albowiem chodzi o to, aby tutejszą młodzież podtrzymać moralnie i fizycznie zachęcać w szlachetnych porywach młodzieńczych i uchronić towarzystwa zgubnego i demoralizującego. Z młodzieży naszej wyrosną przyszli obywatele i podpory rodziców w wieku sędziwym. W interesie naszym

Żywcem zamurowana.

Powieść Górnośląska.

7)

Mówiąc to, przyciskała Marynię do serca, a łzy gorące spływały po twarzyczce sieroty, tulającej się do łona poczciwej matrony. Dziwne uczucia ożyły w sercu dziewczęcia, które od śmierci matki nie skosztowało szczęścia, odczuwając przy sercu wiernem i pieścić się z życzliwą jej osobą; zapomniała w tej chwili, że jest sierotą i marzyła o jakiemś nieznajomem szczęściu. Pani kasztelanowa wypytywała się o jej losie, a Marynia śród łez rzęsistych opowiedziała jej wszystką swą dolę.

— Dziecię moje, chętnie zostawiłabym cię u siebie, lecz nie można tego uczynić, bobyśmy zgrzeszyły przeciw rozkazowi twego ojca, którego szanować powinnaś według woli Bożej. Zostań u mnie na noc, a nazajutrz możesz jechać dalej.

— Szanowna pani! — odparła Marynia, całując rękę kasztelanowej — miło mi tu bawić, lecz ojciec nakazał abyśmy dnia dzisiejszego pojechali do Oświęcimia, przeto pozwól, abym prędzej odjechała.

Kasztelanowa, stojąc przy oknie, długo spoglądała za odjeżdżającymi, poczem ukląkłszy przed obrazem Boga Rodzicy, prosiła gorąco, by dobrą tę sierotę Jej opiece.

Marynia właśnie też w tej chwili najbardziej potrzebowała pomocy Bożej, trucizna bowiem przez Szyndera wierzchowcowi zadana, wywarła swój skutek. Siwek zawsze potulny, zaczął się zżymać i parskać panią, co wszystkich zdziwiło, zwłaszcza, że żaden, oprócz Szyndera, nie znał tegoż przyczyny. Wtem zaczął śnieg prószyć a wkrótce spadały tak gęste kłęby, iż ledwie na kilka kroków rozeznać było można towarzyszy. Marynia głaskała i uspokojała jak mogła swego wierzchowca, który się począł wspinać i skakać, poczem naraz zboczywszy z drogi, jak strzał popędził do lasu gdzie wraz z panienką znikł z oczu przelęknionych sług.

— Na miłość Bożą, bracia, dalej za panienką! — krzyknął stary Wach i co koń wyskoczy puścili się za nią wraz z całą drużyną; Szynder natomiast z szatańskim uśmiechem na ustach opóźniał jazdy, mrucząc pod nosem:

— Daremne wasze wysiłki, głupie lachy! Dziewka popędzi na złamanie karku.

Wach pędził na przodzie śladem pozostawionym od kopyt siwka, wkrótce jednak straciwszy tor, spostrzegł z przerażeniem, iż jedzie całkiem w przeciwną stronę. Zatrzymał przeto konia, a gdy się reszta sług zebrała, poczęli się gęstwinach nie pobłądzić, uchwalono od czasu do czasu w głos wołać imię zaginionej panienki.

Lecz i teraz okazały się wszelkie poszukiwania daremnemi, a kiedy pod wieczór ciemności i zawierucha śnieżna dalsze poszukiwanie uniemożliwiły, usiadła gromada służących pod konarami powalonej jodły, opłakując swą ukochaną panienkę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

jest, aby młodzież nasza unikała złego towarzystwa a gromadziła się w gronie zacnem o ideałach wzniosłych i szlachetnych. Bo od towarzystwa w jakim się ona obraca zależy też, jaką drogą nadal w życiu podąży.

To jest moralna strona, z powodu której na dzisiejsze występy i popisy sokole każdy podążyć powinien, ale pozatem popisy i cały program wieczoru sokolego bardzo jest ciekawy i — miejmy nadzieję że istotnie zgromadzi bardzo liczne grono publiczności.

Na program który rozpocznie się punktualnie dziś o godz. 8 wieczorem składają się m i. przedstawienie teatralne „Komedja o człowieku który redagował Gazatę Rolniczą" farsa w 2 aktach Marka Twain'a. Przedstawienie poprzedzi koncert, zapasy (walka francuska), boks angielski, popisy gimnastyczne, po przedstawieniu zabawa taneczna!

Ceny miejsc: I. 2 zł., II. 1,50 zł, III. 1,00 zł. wstęp na salę dla młodzieży 50 gr. Bilety wcześniej nabyć można w księgarni Dziennika Pomorskiego, w sobotę od godz 7 i pół pocz. przy kasie.

— **Dyrekcja Państwowej Koed. Szkoły Handlowej** podaje do wiadomości, że z dniem 15. listopada br otwiera specjalny wieczorny kurs handlowy tylko dla dorosłych oraz 2 miesięczny kurs stenografji polskiej.

Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacyj udziela Kancelarja Szkoły codziennie w czasie od 5 do 7-mej wieczorem.

— **Z targu.** Na targu w dniu dzisiejszym płacono za wieprzowinę 1,60—1,70 zł, skopowinę 1,00—1,20 zł, cielęcinę 1,20—1,40 zł, wołowinę 1,10 zł, mięso siekane 1,60 zł. Masło 2,60—2,70 zł, jaja 3,90—4,00 zł. Ryby: liny 1,40 za ft., szczupaki 1,40, okonie 60 gr. Warzywo: kapusta 30— gr. sztukę, marchew 10—15 za pączek, cebula 35 gr. za litr, gruszki 40—50 gr za litr, jabłka 25 - 60 gr.

— **Ukradł sieć rybacką.** Niejakiś Tomasz Ł. z Czapiewic skradł niedawno temu z jeziora w Wancie sieć rybacką. Za kradzież tą zasądzony został Ł. na zł 50 grzywny oraz na ponoszenie kosztów sądowych.

— **Za kłusownictwo i uszkodzenie drutów telegraficznych** skazano na grzywnę 50 zł. niejakiego Augustyna i Adolfa M. z N. B. Kłusowników przytrzymano niedawno temu na niedozwolonym terenie leśnym.

Przy okazji tej zauważono również uszkodzone druty telegr. które przestrzelili kłusownicy przy wykonywaniu niedozwolonego procederu.

— **Wypłata za order Virtuti Militari.** Ministerstwo Skarbu wydało już rozporządzenie Izbom Skarbowym, aby począwszy od dnia 15 bm. rozpoczęły wypłatę całkowitej należności — w wysokości 300 zł. — Kawalerom Orderu Virtuli Militari. Do Izb Skarbowyc hzgłaszać mają się od wymienionego terminu odznaczeni tym orderem—cywilni.

— **Z II Izby Karnej Sądu Okręgowego.** Przed tut. Izbą Karną staje E. G. z D. osk., że przy końcu 24 roku mając w posiadaniu powierzone poczcie zł 814 nadane przez stację D. bezprawnie je sobie przywłaszczył. Następnie wymazał w książce przekazów pocztowych napisaną pozycję 200 zł, gotówkę tą sobie przywłaszczył. Po przeprowadzeniu ponownej rozprawy sąd uznał winnym osk. i zasądził go na łączną karę więzienia 10 miesięcy.

Najnowsze wiadomości

(Informacje własne).

Zamach na japońskiego prezesa ministrów. Jak donoszą z Tokio, w czwartek wkroczyło do mieszkania japońskiego premjera ministrów, 3 mężczyzn z których jeden posiadał sztylet. Wszystkich przyaresztowano. — Cesarz japoński ciężko zachorował.

Z konferencji Brianda. Franc. minister spraw zagr. Briand odbył wczoraj konferencję z belgijskim ministrem Vandervelde. Omówiono sprawy ogólne dotyczące oba państwa i zebrania Rady Ligi Narodów.

Nowym prezydentem Nikaraguy wybrany został senator Diar, b prezydent z lat 1911—1917.

Wotum zaufania dla Poincarego. Parlament francuski przyjął wczoraj wniosek rządu Poincarego, aby 60 interpelacji odroczyć aż do załatwienia spraw budżetowych 365 głosami przeciw 207. Przeciw rządowi głosowało oprócz komunistów i socjalistów także 70 radykalnych socjalistów.

Konferencja rosyjsko turecka w Odesie. W Odesie spotkał się wczoraj komisarz bolszewicki dla spraw zagranicznych Czyczeryn z tureckim ministrem spraw zagr. Ruhdi Bej i spożyli wspólne śniadanie okraszone przyjacielskiemi przemówieniami celem tego spotkania są zdania bardzo podzielone. Jedni sądzą, że chodzi o utworzenie azjatyckiej ligi narodów, drudzy zaś o odwrócenie Turcji od ogólnej Ligi Narodów. Wielu sądzi, że ani jedno ani drugie się Czyczerynowi nie powiedzie.

W Anglji radzą nadal nad zakończeniem strejku. Dzisiaj obradują w dalszym ciągu delegaci górników, którzy się zastanawiają nad propozycjami rządu. Niewiadomo jeszcze czy delegaci decyzję powezmą sami, czy też propozycje przedłożą okręgom. Sytuację pogarsza stanowisko właścicieli kopalń, którzy szczególnie protestują przeciw ustanowieniu jakiejś instancji między górnikami a nimi. Liczba górników, którzy wrócili do pracy, powiększyła się o 8000, w całym tygodniu o 30253 i wynosi ogółem 328 000.

W sprawie kradzieży węgla w Duisburgu przyaresztowano dotąd 14 właścicieli firm z Duisburgu i Ruhrortu.

Konkordat Watykanu z Włochami. Jak londyńskie pismo, „Daily Telegraf" donosi, w kołach watykańskich dążą do zawarcia konkordata z włoskim rządem z powodu ostatniego zamachu na Mussoliniego.

Czyczerin przyjeżdża do Paryża. Tak podaje z Paryża, twierdząc, że bolszewicki komisasz tak dalece wyzdrowiał, iż może się wybrać na kurację do Francji przyczem dłuższy czas pobawić zamierza w Paryżu.

Primo de Riwera a kobiety. Jak donosi „El Debatte" z Madridu, zamierza Primo de Riwera, dyktator hiszpański powołać także kobiety do rady narodowej.

Nota polska w sprawie Chorzowa, Rząd polski wysłał notę do Niemiec, oświadczając swą zgodę na konferencję w tej sprawie:

Z Pomorza.

Wdzydze Tucholskie, pow. chojnicki. (Wypadek na jeziorze.) Nieszczęście spotkało tut. robotnika L., który wybrał się dnia 9. 11. łodzią na jezioro w celu łowienia ryb. Będąc na jeziorze wpadł do wody to w chwili, gdy wyciągał przywiązany na powrozie kamień. Wołając o ratunek nagle stracił przytomność. Przybiegło kilku sąsiadów, którzy nieszczęśliwego jeszcze uratowali.

Więcbork. (Nowa polska ochronka.) Poświęcenie nowej Pol. Ochronki w Więcborku odbędzie się we wtorek, dnia 16 listopada br. Na program składają się: Uroczyste nabożeństwo w kościele parafj. Poświęcenie nowego lokalu. Teatrzyk odegrany od dziatek ochronki na sali parafjalnej. „Przy bramie nieba" i „Zacnym dobrodziejom błogosławi Bóg" oraz Żywy obraz. Na uroczystość tą wszystkich dobrodziejów, rodziców i przyjaciół dziatek zaprasza się.

Więcbork. (Wieczornica.) Na uczczenie 200 letniej rocznicy kanonizacji św. Stanisława Kostki urządza Tow. Młodzieży Polsko-Katolickiej w niedzielę dnia 14 bm na salce parafjalnej Wieczornicę na której program składają się. Wykład Patrona ks. dziekana Wilmowskiego, śpiew, deklamacja, przedstawienie p. t. „Dwaj Bracia" 3 aktówka z życia św. Stanisława Kostki oraz deklamacja. Początek punktualnie o godz 8-mej wieczorem. Czysty zysk przeznacza się na cele Stowarzyszenia.

Więcbork. Dnia 7 XI. 26 odbyła się w naszem miasteczku zabawa z wentą Tow. św. Wincentego a Paulo. Odegrano 2 jednoaktówki „Pupil Pupila" i „Balowe rękawiczki". Amatorzy wywiązali się z swych ról doskonale.

Pruszcz. (t) (Jarmark). Ub. środę odbył się tu jarmark kramny i na konie i bydło. Koni spędzono bardzo dużo, a bydła około 100 sztuk. Cena za konie była do 600 zł., za bydło nie wiele mniej. Ruch na jarmarku był bardzo ożywiony.

Swiekatowo. (t) (Zgon) Zmarł tu w sile wieku 49 lat liczący mistrz rzeźnicki śp. Franciszek Piór, osierociwszy żonę i kilkoro dzieci. Pogrzeb przy licznym udziale wiernych odbył się w czwartek 4 bm.

Siemkowo. (t) (Licencja stadnika.) Licencjowany został przez komisję stadnik posiedziciela Walkiewicza.

Zawada. (t) (Z Kółka Rolniczego). Na ostatniem zebraniu tutejszego Kółka Rolniczego wygłosił dyrektor szkoły Rolniczej ze Swiecia p. Jagła referat pt. „Hodowla świń".

Związek Drużyn Konduktorskich w Chojnicach. Zebranie odbędzie się w lokalu p. Richtera (daw. Freiwald) ul. Dworcowa dnia 15 bm. o godz. 16-tej na które uprasza członków Związku Z. Z. D. K. Megger prezes.

Tow. Ludowe pod opieką św. Antoniego. Zebranie odbędzie się w niedzielę 14. XI. o godz. 4. po południu w Hotelu Centralnym. Zarząd.

Polski Zw. Kolej. Dnia 10 bm. zmarł kolega nasz śp. Leon Kupczyk. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 15. 11. o 8,30 z domu żałoby szosa Gdańska 9 Uprasza się wszystkich kolegow wolnych od służby o liczny udział. Zarząd Koła P. Z. K.

Zebranie Z. Z. D. K w dniu 15 bm. nie odbędzie się.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego" w Chojnicach.

W nocy dnia 10. bm. zmarł nasz kolega
rewident wagonów II. kl.
ś. p.

Leon Kupczyk

W zmarłym tracimy karnego i sumiennego członka.
Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 15. bm. o godz. 8.30 z domu żałoby szosa Gdańska 9, do kościoła parafjalnego.

Zarząd Koła P. Z. K. Chojnice.

Wczoraj wieczorem o godz. 10-tej zasnęła w Bogu po długoletnich, ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św. nasza najukochańsza matka, siostra i ciocia

ś. p.

Katarzyna Galikowska

z domu Dorszyńska

przeżywszy lat 62,

o czem donoszą z prośbą o modlitwę za zmarłą w imieniu stroskanej rodziny

Stanisława, córka
i księża Jan i Marceli Dorszyńscy.

Rytel, Lipusz, Działdowo, Brooklyn, dn. 12. 11. br.

Eksportacja zwłok odbędzie się w poniedziałek o godzinie 4.30 po południu. Pogrzeb we wtorek, dnia 16 go o godzinie 9 tej rano w Rytlu. 2615

Wielki tani tydzień!

Z powodu zniesienia jarmarku urządzamy z dniem dzisiejszym wielki tani tydzień aby uprzątnąć nagromadzone zapasy.

Aż do odwołania sprzedajemy specjalnie płótna inlety, barchany i t. d. najprzedniejsze wyroby znanej fabryki **Bracia Czeczowiczka** dopóki zapas starczy po cenach konkurencyjnych. Wszelkie inne towary jak fiausze, materjały na suknie, ubrania, konfekcję, trykotaże, wełnę i t. d. po znacznie zniżonych cenach.
Najkorzystniejsza okazja zakupu całkowitych wypraw

J. Skwierawski i S-ka.
ulica Gdańska 14.

Wykład

ks. prof. dr. Kirsteina
n. t.
Spirytyzm
odbędzie się **w poniedziałek, dnia 15. b. m.** w lokalu
HOTEL BRISTOL
na który szan. sympatyków i członk. uprzejmie zaprasza
Zarząd Tow. Handlowców
Początek o godz. 8 wiecz.
Osobnych zaproszeń nie wysyła się

Restauracja Nowa Ameryka
W niedzielę 14. 11. br. o godz. 6 po poł.
zabawa taneczna,
na którą zaprasza 2622
GOSPODARZ.

Dzisiaj w sobotę
FLAKI
Uprzejmie zapraszam
Freiwald nast. W. Richter.

Benzynę lekką
po 80 gr. za litr ze stacji benzynowej
„Polmin"
poleca
Drogerja pod Orłem
Aleksy Wojnowski
Rynek 11.

BONA

wychowawczyni z długolet. praktyką z szyciem, dobremi świadectwami poszukuje **posady** bony lub wyręczycielki p. domu w miejscu lub na wyjazd od 1. lub 15. 12 26 r. Oferty proszę skierować maj. Cołdanki, poczta Ogorzeliny pow. Chojnice dla Leligdowiczówny. 2618

Gospodyni

rzetelna, uczciwa i pracowita znająca się na dobrej kuchni konserwowaniu i na wszystkich pracach kobiecych, poszukuje od zaraz lub 1. 12. br. **posady**, najchętniej na probostwie lub majątku
Zgłosz. pod nr. 2592 do eksp. Dzien Pom

Nadeszły i polecam prima
wędz. flądry, sielawki i pytlingi
Freiwald nast. W. Richter.

Spłaty do 18 miesięcy. **Wszelkie części na składzie.**
Singera
maszyny do szycia
na dogodnych warunkach do nabycia
Singer Sewing Masch. Comp.
Rynek 20 CHOJNICE Rynek 20
Reparacje wszelkich systemów.
Kupującemu bezpłatny kurs haftów. 2522

!
Pani musi prać

bieliznę sposobem nowoczesnym! Czy zna Pani nowoczesny środek do prania, który z łatwością, bez silnego tarcia rozpuszcza brudy, jest dla bielizny nieszkodliwy i tani w użyciu? Niech szan. Pani zapozna się z nim! Jest to preparat mydlany **„SAPON"** ze znakiem ochronnym koszulką, środek pod gwarancją nieszkodliwy i od 20 lat chlubnie znany, a teraz jeszcze znacznie ulepszony. Kto raz spróbuje już go nie porzuci. Wszędzie do nabycia. Przy zakupie zważać na znak ochronny „koszulka".
Chem. Fabryka „Ergasta"
C. Nagórski, Starogard Pom.

Obwieszczenie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, że w myśl rozkazu Dowódcy Okręgu Korpusu nr. VIII. odbędzie się dnia 18. listopada br w lokalu P. K. U. Starogard, dodatkowy raport kontrolny dla oficerów rezerwy i pospolitego ruszenia, oraz byłych urzędników wojskowych urodzonych w latach 1902, 1898, 1896, 1893, 1892, 1891, 1890, 1889, 1888, 1887, 1886, 1882 i 1876, którzy z jakichkolwiekbądź przyczyn nie stawili się do tego raportu w dniu 4 listopada br., zaś szeregowi rezerwy kat. A. i C. urodzeni w latach 1898, 1894, 1893, 1892 i 1891, którzy nie stawili się do zebrań w czasie od 15. października do 2. listopada br., winni zgłosić się do dodatkowych zebrań kontrolnych, które odbędą się dnia 6 grudnia 1926 r. w lokalu Powiatowej Komendy Uzupełnień w Starogardzie. 2628
Chojnice, dnia 12 listopada 1926 r.
Urząd Policji Miejskiej.

Cukiernia i kawiarnia Radke
W niedzielę, dnia 14 listopada br.
od godz. 4 po poł.
NADZWYCZ. KONCERT
wzmocnionej kapeli braci Jakubowskich.
B. Radke
właśc. cukierni.
Dziennie świeże pączki.
Wyborne ciastka i napoje.

KINO NOWOSCI
W sobotę, dnia 13. i w niedzielę, dnia 14. bm.
o godz. 8.15 o godz. 6 i 8.15.
Dziennik kobiety kochającej
wzruszająca do głębi serca tragedja w 6 wielce zajmujących aktach. W roli głównej największa gwiazda filmowa **Marja Jakobini.**
Nadprogram: Arcywesoła komedja.

OSZCZĘDNOŚĆ
jest podstawą dobrobytu.
Oszczędności
od 1 złotego począwszy
przyjmujemy i oprocentowujemy korzystnie.
Otwieramy
rachunki bieżące i czekowe.
Za zobowiązanie Powiatowej Kasy Oszczędności odpowiada powiat Chojnicki całym swoim majątkiem i całą siłą podatkową.
Powiatowa Kasa Oszczędności
Chojnice (Starostwo)
Papilarnie pewna instytucja pod gwarancją
Tel. 16. powiatu Chojnickiego. **Tel. 16.**
Oszczędność i praca ludzi wzbogaca.